

Mai számunkban: Faludi Jenő és Ben Blumenthal titkos levélváltása

Ára 5000 korona. — Jugoszláviában 8 dinár. — Amerikában 10 cent.

Budapest, október 5

(40.) 2958. szám

Ötvenhetedik évfolyam, 1924

BORSSZEM JANKÓ

SZERKESZTIK: MOLNÁR JENŐ és BÉR DEZSÓ

Előfizetési ár Magyarországon:
Negyedévre. . . 55000 korona

Telefon: Szerkesztőség és kiadó-
hivatal 138—05

Megjelenik minden vasárnap

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal
Mária Valéria u. 12

Hosszúnappkor

(A Borsszem Jankó hagyományos képe)

Justitia. — Nézd csak meg szolgám, feljött-e már a mi csillagunk?
A bócher. — Még nem látom, rebecen . . .
Justitia. — Akkor böjtöljünk tovább!

Itélet után

A bíróság ítelt. A bűnpör
Eldölt, annak rendje szerint.
Mindenki tiszta minden büntől
És szüzi ártatlan megint,
Nincsen fölbújtó, nincsen tettes,
Nincs bomba, nincs kettőskereszt
És a hatóság, a felettes,
Egy-két feyelmit megereszt.

Mind szüzi! — erről hát szó se essék, —
Miképp ama solymári lány,
Bár kissé gyanus a szüzesség
Igy, „bizonyítékok híján”.
Kár azt piacra kibálni,
Mint teszi néhány faj-nagyunk
S mellet döngetve klabálni:
— Megint ártatlanok vagyunk!

Fejen vajjal ne állj napfényre,
Mert olvadékony holmi az,
S ajánlatos minden erényre,
Ha nem irtatja a piac.
Jobb a hír száját nem keresned,
Talány maradjon a talány:
Mert nagy tolongásban megeshet
S lebabázik a rózsalány.

Csongrádon három bús sírocška
Vadvirággal lassan benő:
Mit bánják ott, hogy a Piroska
Hóiehérekvé lép elő.
A véres temetői rögből
Friss vád iakad föl, milliomm,
Ha ananász lett is a tökből
S a mákvirágból — lilium! (lász)

Sanyaró Vendel nyiltlevele Reb Menachem Cziczeszbeiszterhez

A zsidó nagybőjt napján tele szívvel és üres gyomorral
együttérzek önökkel. Éljen az egynapos szolidaritás!

LEGUJABB!

Megkerült a csongrádi bombavető!

Ki hitte volna?

Csongrád, szept. 30

Ne méltóztassanak mosolyogni, ez nem vicc, mert ha vicc volna, bele se kerülne a Borsszem Jankóba. Kissé groteszk a dolog, de hát arról igazán senki nem tehet, amiért éppen egy humoristának adatott meg az a véletlen szerencse, hogy földerítse a csongrádi bombamerénylet igazi tettesét. Humoristánk azzal az eltökélt szándékkal utazott le Csongrádra, hogy végére jár ennek a rejtélyes bűnügynek és föl fogja deríteni a bombamerénylőt, annál is inkább, mivel a földerítés úgyszólván a kenyere. Máig sem értjük, miért bizzák a földerítést a nyomozóhatóságra, amikor nyilvánvaló, hogy semmi képességük sincs a megnevezetetéshez. Földeríteni csak egy humorista tud, ha tud. És munkatársunk csakugyan beváltotta a hozzáfűzött reményt, amint ez riportunk végén be is bizonyul.

Humoristánk még emlékezett a csongrádi bombamerénylet három áldozatának nevére és azt is tudta, hogy közülök kettő keresztény és egy

zsidó. Amikor a vonatról leszállt, már mindjárt gyanus volt neki ez a zsidó. Hogyan lehetséges, hogy az a bomba egy zsidót is eltalált? Sehogyse fért a fejébe, hogy valaki zsidó léte re áldozata lehet egy olyan merényletnek, amely a zsidók ellen irányult. Hiszen köztudomású, hogy az ilyen merényleteknek mindig csak a nemzsidók itták meg a levét. Bizonyítja ezt a Piroskáék esete is. Szegények egészen ártatlanul szenvedtek. Szóval fürta az oldalát a humoristának és az áldozat és ott kereste, ahol legkevésbé gyaníthatta jelenlétét: a temetőben.

— Ki háborgat? — szólalt meg a föld alól egy kísérletes hang.

— Kegyeskedjék föltámadni! — mondta munkatársunk.

A hant megnyílt. Egy réveteg árny surrant elő. Körülnézett:

— Mit akar?

— Interju...

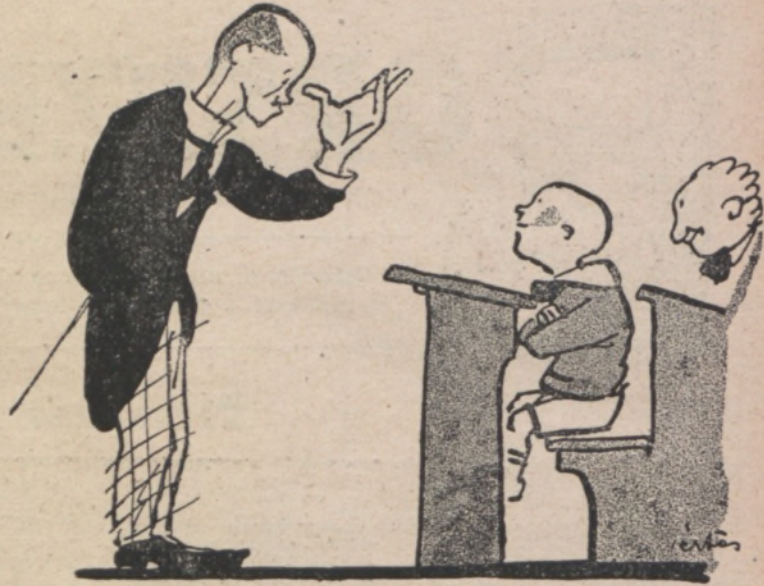
— Állok rendelkezésére.

— Ki dobta be a bombát az ablakon?

— Én!

— Sejtettem mindjárt.

Iskolában

— Móricka, mondj egy jelentő mondatot.
— Vegyen nekem akármilyen áron Lichtiget.
— Megörültél? Ez egy jelentő mondat?!
— De még mennyire! Kérdezze csak meg a papától, hogy neki mit jelentett.

Kedves Borsszem Jankó!

Én tudom, hogy miért állították elő a vasas-tüntetőket. A rendőrség az in-*ter-nacionáléjükre* volt kíváncsi. Vagy nem? Tisztelettel egy kéknymozó.

Rövid sommázat

Eddig volt egy *Wolff*. Aztán jött egy *Fuchs*. Ellenben szó sincs *Piroskáról*, de van egy *Farkas* — a csongrádi temetőben.

— Hát még nem tudják?
— Dunsztjuk sincs. Most tartották meg a főtárgyalást.
— Ez a numerus clausus. Még csak meg sem idézik az ember szellemét.
— Kérem, hogyan volt az lehetséges, hogy önt a bomba eltalálta?
— Egyszerű az egész. A bombával együtt ugrottam be az ablakon.
— Fölugrott a földszintről az emeletre?
— Persze. Csodálkozik?
— Kissé valószínűtlen, ha megengedi...
— Rögtön megérti. Ugyebár, a tetteseket nem találták meg? Mivel pedig nem tudnék nyugodtan pihenni, ha a jogrend nem lenne helyreállítva, kénytelen vagyok beismerni, hogy saját magamat robbantottam föl.
— Ne tessék félni. Nem lesz szigorú a büntetés. Ha kauciót tesz le, szabadlábban hagyják. Ecélből ajánlom, vegyen *Fuchs*-papirt.
— Miféle papir ez?
— Jó. A legjobb. *Fölment*. Kérdezze meg *Piroskáéktól*.
A kísértet arcát bágyadt mosoly világitotta meg.
— Gratulálok, — mondotta — ön kitűnő riporter. Amint látja, valóban földerített.
RIP PORT

Fél-megoldás

Hir szerint megtörténik végre,
Mít a destruktív rég kíván:
A belügyből elmegy Rakovszky,
De itt marad, jaj, az Iván.

Ki mit mondott

a szolnoki fölmentés után

A fajvédő. — Ahá!
A destruktív. — Ajvé!
A közömbös. — Ühüm!
A pesszimista. — Nna!
A liberális. — Nana!
Az ex-vádlottak. — Ex!
A jogászok. — Lex!
A legítimisták. — Rex!

Ne kardoskodjon

a rendőri kardhasználat ellen!
Kóstolja meg előbb, aztán beszéljen!

Bikaviadal

— Miért nem engedték meg Pesten
a bikaviadalt?

— Mert Szolnokon már a bikacsök-
viadalból is baj származott.

Lapok harca

— Te! Melyik lapot forgatják leg-
inkább szocialista körökben?

— Hogy melyik lapot? Hát a Nép-
szavát!

— Fenét! A kardlapot.

Nana!

— Még van egyenlőség és igazság
Magyarországon! Meglátod, szegény
Diószeghy is a csongrádi vádlottak
sorsára jut.

— Hogy érted ezt?

— Hát úgy, hogy őt is fölmentik —
az állásától.

A hosszú orr

— Nézze csak azt a Grünspann! Ez is éppen csak-hogy
az orra hegyéig lát.

— Az orra hegyéig? Ne mondja. Pedig én mindig úgy
tudtam, hogy — rövidlátó.

A rossz írógép

— Na kérem, maguk alaposan becsaptak engem avval az
írógéppel!

— De, bocsánatot kérek... Az a gép elsőrendű gyárt-
mány, semmi hibája nincsen.

— Hát az kutya, hogy nem tud helyesírást!?

A megtoldozott „Toldi“

Ösztövért kútágas hőrihorgas gémmel
Mélyen néz a kútba s benne lettest kémelel

Vályúnál az ökrök szomjasan delelnek,
Bögölyök hadával háborúra kelnek...

A hosszú orr

— Nézze csak azt a Grünspann! Ez is éppen csak-hogy
az orra hegyéig lát.

— Az orra hegyéig? Ne mondja. Pedig én mindig úgy
tudtam, hogy — rövidlátó.

A rossz írógép

— Na kérem, maguk alaposan becsaptak engem avval az
írógéppel!

— De, bocsánatot kérek... Az a gép elsőrendű gyárt-
mány, semmi hibája nincsen.

— Hát az kutya, hogy nem tud helyesírást!?

**Kimélje magát,
ne verje a mellét hosszúnappal!**

Kívánatra szívesen hához jövünk

mellet verni

HÉJJAS, PIROSKA & CO

Visszhang a börzén

Én. — Mit csinál a kontremenőr,
amikor a piacra dobja a Szalámit?

A visszhang. — ... ámit.

Töredék

egy megfejelt Petőfi-versből

... És most fejelem ki kér Diószeghy...

Kedvét szegi

Neki a folt,

Mivelhogy igazsága volt,

Amint mondom, mert igazsága volt.

Aktuális bölcs mondás

— A fajvédők a vallás miatt vertek
és a verés miatt vallottak.

Destruktív töprengés

— Vajjon mikor lesz akkora a ki-
vitel, mint a (rendőrségi) bevitel?

Koóser kolbászt

csak rendőri kardlaptól fogadjon el!

— Vajjon miért itélték halálra az
orgoványiakat, mikor egy kicsit azo-
kat is verték?

Borsszem Jankó a színházban

Képek

képtelen irodalmi viszonyaink jövőjéből Pályát cserélő írók

Ma bizony már az újabb keletű „Nép”-iesek sem boldogulnak, hát még az olyan régi népiesek, mint *Móricz Zsigmond*. Az irodalom birodalmában bánatosan lengeti a szél a bús fekete zászlót és az írók szomorú szívvel néznek szét a kihalt berkek között megéheztetés után. Semmi sem derogál nekik, a legszokatlanabb munkától sem riadnak vissza. Olyan ősz íróról is tudok, aki még az írástól sem riad vissza. Millen idők! De hiába, ma még nincs bíró, aki elítélje azt a közönyt, ami az irodalommal szemben megnyilvánul, legföljebb a „*Sári bíró*”, ha *Móricz Zsigmond* esetére gondol, aki olyan szép irodalmi munkásság után szintén kénytelen más pályára lépni. Hivatalnoknak ment, mint a többiek. Mondjuk a *Schwartz* és *Smucig-féle* mezőgazdasági irodába.

— Itt van — mondja a főnöke — a *Nyúzó és társa r.-t.* legutóbbi árjegyzéke, melyben különféle gazdasági gépeket ajánlanak. Irja meg nekik, hogy az új típusú szecs-kavágógépek érdekelnének bennünket, de az árakat túlmagasnak találjuk. Hivatkozzon régi összeköttetésünkre és kérjen olcsóbb árat. Megértett?

Íme a levél:

T. c.

Nyúzó és társa r.-t.

Vettük f. hó 22-iki b. ajánlatukat, melyből tudomásunkra jutott, hogy van szántógépük, van cséplőgépük, van szecs-kavágógépük és van pófájuk, hogy utóbbiért olyan dísznő nagy

árat mernek számítani. Mert az ilyen pófátánsághoz már igazán pófa kell.

Ugy látszik, az urakat olyan irányban töri a nyavalya, hogy a szecs-kavágógéppel minket vágjanak meg. Tisztelettel jegyezzük meg, hogy ebből nem esznek. De nem ám, hogy a rosseb riggyentse oldalba az urakat.

Vagy azt méltóztatnak hinni, hogy mi lukas lajbit viselünk, oszt csak úgy potyogtatjuk a bankókat kifele? Dejszen tévednek ám akkor. Ámbár célirányosnak tartanánk egy ilyen masinát, de meggyűzni mégsem hagyjuk magunkat — szottyán föl bennünk a vadbarag — de nem ám.

Le kell szögeznünk, hogy a mafla magas ár igen szügyön taszított bennünket és kelemes üzleti összeköttetéseinkre kellemetlenül hatott ez a kiruccanás a polgári kalkuáció mesgyéjéről. Vagy eddigi összeköttetésünk kutya? A kutyaafáját!

Midőn ezekre való utalással kérjük méltányosabb árajánlatukat hozánk eljuttatni, előre bocsátjuk, hogy ellenkező esetben kénytelenek vagyunk amondók lenni, hogy de a pófájuk szentségít, akkor te is vonjuk ám a konzekvenciákat és a további összeköttetésekre, bármilyen kedvezők lennének is azok, pökünk. Melyeknek szíves tudomásul vételét kérve, vagyunk

tősgyökeres tisztelettel

Schwartz és Smucig

HESZTÉTIKUS

Színházi strófák

Hosszúnap előtt

Egy kómikus a direktorához
Igy szólt: „Nézzen csak kérem
Végig a nézőtérén
S majd meglátja,
Mily jól böjtöl, vezérem,
Mert végképp elmegy az étvágya.”

Farsangi lakodalom

Egy vidéki elmulasztotta az alkalmat
S nem nézte meg a „Farsangi
lakodalmat”.
Most, hogy arany-helyárat fizetett a
dőre —
Neki „aranylakodalom” lett belőle.

Kamara-színház

Csupa öreg darabot adnak itt,
A közönségre unalom vár.
Ha már Kamara, legyen is az,
Ne pedig lomtár.

A „Mikádó” sikere

A Városi Színházban
Most nagy Mikádó-láz van.
A publikum így szól: „Na lám,
Ki hitte vón egyáltalán,
Hogy ez az operett-zene!
Van bája, színe, szelleme.
De különösen érdekes,
Hogy nem e'ég hozzá a láb,
Hanem legalább
Három-négy ilyen énekes.

Egy primadonna sóhaja

Folyton csak arról irnak a lapok,
Hogy baj érte ezt meg azt a nénit,
Jó istenem, de pehhes is vagyok,
Velem semmi baleset nem történik.

Autó-baleset

Somogyi Nusinak — oh be jó! —
Az autója: Alfa-Romeó.
A multkor egy kis baleset érte,
De baj nem történt szerencsére;
Aminek mindenki örül.
Hiába, a Nusinak
„Mazli”-ja van a Romeók körül.

KAMARAZOV TESTVÉREK

ELŐJÁTÉK

Rendező. — Ami szabad Blumenthalnak és ami szabad Faludinak, csak természetes, hogy az szabad a Nemzetinek is. Gyerünk mi is egy orosz-szal és győzünk egy orrosszal. Azt kérdezik önök, hogy mért olyan divatosak mostanában az orosz darabok? A felelet roppant egyszerű. Amilyen a konjunktura, olyan a darab. Mindkettő (*sóhajt*): Ó orosz!

ELSŐ KÉP

Kamarazov Demeter elhatározza, hogy leutazik Tsongradovra és megöli apját, akit meghívtak a zsidóbálra. Iván (nem Héjjas) bombát ad neki.

MÁSODIK KÉP

A tsongradovi bomba fölrobban. Kamarazov meghal.

HARMADIK KÉP

Demeter vizsgálati fogsága. Az utána következő képek sorra megelevenítik azokat a gyötrelmeket, amelyekben Demeter a vallatás alatt keresztül-megy. Az egyik kép bemutatja azt a jelenetet, amikor Demeter cellájában csirkepaprikást eszik. Ezzel akarják ugyanis vallomásra bírni. És még több ehhez hasonló kínzásokon esik át szegény Demeter.

UTOLSÓ KÉP

A főtárgyalás. Demetert fölmentik. Azaz hogy fordítva. Oroszból fordítva. Magyarra átültetve. A tábla majd eldönti Demeter sorsát. Az a tábla ugyanis, amelyet kifüggesztenek a pénztár ablaka fölé. Mert másról igazán nem lehet szó.

Kontremínörök a színházi kasszában

— Itt már csak az segítene, ha a tőzsdei kontremínöröket ültetnék be a színházi pénztárakba.

— Na és mit tudnának azok csinálni?

— Azok még talán arra a csodára is képesek volnának, hogy a színházi jepeket *eladják*.

Ujabb adatok titkos levéltárunkból

A Borsszem Jankó színházi világszenzációja

(Copyright by Borsszem Jankó)

I.

Ben Blumenthalnak,

Amerika

Kolléga úr, engedje meg, hogy az üz'ettelen színházi szezon szomorú napjaiban egy üzlettel jöjjelek. Csináljunk egy kis konfuziót a többi direktor között s egy kis fuziót magunk között. Egyesülésben rejlik az erő. Egyesítsük Thaliát Blumenthaliává'. Benne van?

Faludi

II.

Faludi Jenőnek,

Unió

Ben vagyok Blumenthal! S most hadd fejezzem ki örökömet, hogy végre az Unió Amerikához csatlakozik. Ne amerikázzunk sokat, gyerünk a rész'ettekkel. Milyen értékei vannak?

Ben Blumenthal

III.

Ben Blumenthalnak

Ime, értékeim. Elsőnek Kiss Ferencet emlitem, aki egymaga több százmilió értéket képvisel. Birom igéretét, hogy azt a százhusz holdat, amit gázsijából vásárol, az Unió ingatlanaihoz fogja csatolni. Ezt mindenesetre tessék leírni. Haszonbér'eti jogom van arra az aranybányára, amely *Alpár* Gitta torkában van. Ezt aranyban tessék számitani. A Balaton nem tartozik ugyan az Unióhoz, de enyém a *Tihanyi* visszhang. Például: ha önök azt kiáltják felénk: *Király*, a mi Tihanyunk így visszhangzik: *Kosáry*. Az Unióhoz tartozik továbbá *Bajor* — ország nélkül ugyan, de neki ez nem is kell, mert ő joggal mondhatja el magáról: „az áll-am én vagyok“. *Titkos* tartalékalapunk a *Pécsi* Blankban van elhelyezve. *Bús fekete* földjeink annyira termékenyek, hogy házi *Kissgazdánk* minden vice, sőt *Zerkovitz* nélkül is vagyont gyűjthetnek be'öle. *Boros* pincéink nevezeteselek. *Drégely* romja a mi birtokunkban van. Erdeinkben a *Kökény* közül egy öserejű *Törzs* különösen kiemelkedik. Üzemeinkben kipróbált *Lakatos*-legények reparálják a siker kulcsát és nagyszerű *Molnár*-legények hajt-

ják malmunkra a vizet. E vagyontételekkel szemben áll a négy színházi kassza gyöngye bevétele. Háziorvosunk véleménye szerint a kasszának naponta egy adag vasat és ezer adag aranyat kell bevenni. Sürgös válaszát kérem.

Faludi

IV.

Faludi Jenőnek

Fantasztikus vagyonhoz gratulálok. A magas zsidó ünnepekre sem kívánok magamnak többet. Miért kíván ön ve'em kooperálni és kooperettezni, mikor művésznőkben ilyen dús fekvőségei, kóristákban pedig — bár szerényen eltitkolt — ingetlenei vannak? Mégis hajlandó vagyok előnyös föltételek mellett az ön hatalmas vagyonát az én szerény földi javaimhoz csatolni. Mik a föltételei? *Blumenthal*

V.

Ben Blumenthalnak

Tekintetbe veendő, hogy működésem alatt az Unió színházainak száma ötről szerencsésen négyre javult s ha Jehovánk nem hagy el, a „Három a kislány“ helyett „Három a színház“ lesz az idei s'ágerünk s így kilátásunk van rá, hogy még kereshetünk is a kisebb deficiten. Engedek az erőszaknak és átadom önnek a részvények felét, kijelentem azonban, hogy a hátralévő ötven százalékot semmiesetre sem adom át másnak, csak önnek. Az utóbbi esetben megelégszem egy *Jób*-fajta szerződéssel, amelyet még akkor sem szegek meg, ha kénytelen lennénk a *Vig-színház* élére állni. Ne teketóriázzunk, az idő pénz és nekem nagyon kevés az időm.

Faludi

VI.

Faludi Jenőnek

Rendben van. Válla'om az Unió négy színházát, csak az fáj, hogy az ötödiket elvették, mert most már mit csináljak szombaton?... Csak hat színházam van s így a hetedik napon kénytelen vagyok davenolni. Programom a következő:

— *Még szenzációsabb folytatás a jövő számban!* —

1. A „*Marica-grófnő*“-t kereszteljük át azonnal „*Antónia grófnő*“-nek, hátha így beveszik Fedák nélkül is.

2. A „*Sasfiók*“-ból húzzák ki a fiókot, így talán sasszemük fölfedez benne valami bevételt.

3. Kötelezzék *Szenes Bélát*, írjon a *Belvárosi Színháznak* megint o'yan vígjátékot, amely kétszázötvenszer megy.

4. Fedák Sári és Darvas Lili lépjenek föl együtt *Molnár Ferenc* darabjaiban.

5. Ha értelmes operett-librettó kell, ne a *Rajna* sekély vizéből merítsék, mert az már teljesen kiszikkadt szegény.

6. *Biller Irén*, Fedák Sári és *Kökény Lona* részére olyan operett irandó, amelynek a végén kibékülnek. A közönség szereti az egészen hihetetlen meséket.

7. *Tihanyi Vilmos* és *Szabolcs Ernő* együtt rendezzenek — de ne botrányt!

8. *Hegedüs Gyula* és *Törzs Jenő* állandóan együtt ke'l hogy játszanak, mert így a közönség rendkívül mulatni fog azon, hogy nem tudja, melyik hang a *Hegedüs* és melyik a *Törzs*.

9. Minthogy ná'unk van egy jó *Góth*, önkönl egy jó *Bóth*, a kettő együtt sem lehet rossz bót.

10. Költségkímélés végett mind a hat színházat én vezetem, mind a hat színháznak egy dramaturgia legyen, mert az egészen mindegy, hogy hat dramaturg nem olvas-e darabot vagy egy, mind a hat színháznak egy áramfejlesztő telepe legyen, helyesebben részvényáramfejlesztő telepe, hogy a kellő pillanatban ugyanazt tehessem az Unio-pakkettel, amit ön tett.

Elfogadja?

Blumenthal

VII.

Ben Blumenthalnak

Enyhe föltételei kellemesen leptek meg. Éljen Mr. Ben Blumenthal! Éljen az Egyesült Amerikai Unió!

Kint Faludi (a vízből)

Közli: *Eszmol*,

a *Borsszem Jankó* titkos levéltárosa

SZÍNHÁZI KÖZLEMÉNYEK

* A *Mikádó* utólérhetetlen zenéje diadalmasan szárnyal a *Városi Színház*-ban és meghódította egész Budapestet. Pénteken és szombaton van műsoron a pompás operett.

* *Johanna* — *Bajor Gizi*. *Bajor Gizi* a *Magyar Színházban* elsőnek *Shaw Johannában*, az utóbbi évek legjelentősebb szépirodalmi remekében lép föl.

A darabban, amely elsőrendű irodalom, amellet a londoni és newyorki szezon legnagyobb kasszasikere, *Csartos* és *Törzs* játsszák a férfifőszerepeket.

* *Mária Orska*, a német színpad leg-tündöklőbb csillaga a bécsi Kammer-spiele-társulat tagjaival csütörtökön lép föl először a *Renaissance-színház*-ban a „*Meine Cousine in Warschau*“ főszerepében. Szombaton és vasárnap éjjel fél 11 órakor a „*Musik*“-ban

játszik. Szombaton és vasárnap este fél 8 órakor a „*Csókoljon meg*“, kedden a „*Haláltánc*“ van műsoron.

* *Változatos, gazdag műsor* várja a *Városi Színház* közönségét. *Sullivan* világhírű operettje, a *Mikádó* ma, pénteken, szombaton és vasárnap este van műsoron, a bemutató kitünő szereplőivel. Vasárnap délután *Rigoletto* kerül színre. Jövő hétfőn a *Bánk bán* van műsoron.

SZERKESZTŐSÉG:
CSUSZDA-ÚJCA 13

Kéziratokat legnagyobb szanálattunkra
sem adhatunk vissza.

SZANÁLVA!

LEÉPÍTŐMESTEREK SZAKLAPJA

KIADÓHIVATAL:

Jelenleg szünetel, mert nincs mit kiadon.
Atmenetileg az adóhivatal intézkedik.

RIPKA PÉLDÁNY

KÜLÖN ORVOSI MELLÉKLET: „SZANALIZIS PROGRESSZIVA“

Szanáld magad!

Miután már mindent megszanáltak, fölvetjük a kérdést: szanálhatjuk-e végre magunkat is? Mi az, ami rajtunk szanálható volna?

Az önszanálás programját a következőkben foglalhatjuk össze:
Redukáld kincseidet. Légy takarékos a szókincseddél.

Öltözködésed ne legyen fényűző. Ruházd föl magad jó tulajdonságokkal.

Fejredre vigyázz, nehogy elveszítisd. Főleg a rajta levő vaj miatt.

Ékszereddél ne kérkedj. A gyűrűket a szemét alatt ne mutogasd.
Építsd le légváraidat, melyeket föl-építettél.

Feleséged részére ne végy — lélegzetet.

Ne pazarold — az ötleteidet. És ne küldd be a Borsszem Jankónak.

Ha ezeket pontról-pontra betartod, szanálásra méltó leszel.

Szanáljuk magunkat!

HIREK

Személyi hír. Kész Aladár, a közismert bankbizományos, nyaralásából hazatért. Az idő stílszerűen alkalmazkodott hozzá. Azonnal *hüvösre* fordult.

Házasság. Snassz Andor, lapunk munkatársa, oltár elé vezette *Nimo* Lény úrhölgyet. Az újdonsült férj állítólag humora minden aranyát felesége lábához rakta. Ez utóbbi kiténik abból a marhaságból is, amelyet közlés végett beküldött hozzánk.

Kitüntetés. Az Első hazai ingetlenközvetítő vállalat *Telek* Elek közvetítő ügynökét egy inggel lepte meg. Telek Elek ezen ingességét azonnal átruházta. Megtekinthető a Teleki-téren.

Aranylakodalom. Gürcz Olivér magán-tisztviselő most ünnepelte meg házasságát.

TÁRCA

Megszanáltak engem is

(Egy humorista naplójából)

Éppen egy humoreszken törtem a fejemet, amikor megszólalt a telefon. Előbb még gondolkodtam, vajjon a honoráriumot vegyem föl hamarabb, vagy a kagylót? Végre is a kagylónál maradtam.

— Halló, ki beszél?

— Itt Smith Jeremiás.

— Végtelenül szanálom, hogy megvárattam, miszter.

— Részemről a szanálást. Hivatalosan csöngettem föl. Éppen most dolgozom a

ságának ötvenéves fordulóját arany-paritásos keretek között. Zsebében el-sejei fizetésével betért egy vendéglőbe és főzelék-föltételt rendelt.

Holdfogyatkozás. A telekkönyvi hivatal jelenti: Gróf *Mucsay* Arisztid bírtokának utolsó megmaradt holdját is eladta. A holdfogyatkozást főleg a destruktívek kísérték figyelemmel.

Tékozló fiú. Báró *Krumplý* Ödön öngyilkossági kísérletet követett el. Tetteinek előzménye a következő: A fiatal báró cipőjének fűzője elszakadt, miért is új pertlit vásárolt. Az eszeveszett tékozlásnak e példátlan esete arra kényszerítette a hatóságot, hogy az ifjú bárót gondnokság alá helyezze. Elkeseredésében a báró nyaka köré csavarta a pertlit és fölakasztotta magát. A fűző azonban nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket és elszakadt. Cipőjébe a használhatatlan pertli helyett a reményét fűzte.

SZINHÁZ

Leépített darabok. A színházi direktorok figyelmeztetik a hazai szerzőket, hogy darabjaik esekelményét ne is kíséreljék fölépíteni, mert csak azokat a darabokat adhatják elő, amelyek a Smith-féle dramaturgia szabályai szerint kellően *leépítve* vannak.

Uj díszlet. A Kamara-színház hír szerint Az ember tragédiáját (értsd: szanálását) szenzációs díszletekkel adja elő. A paradicsomi jelenet díszletét egy befűzött paradicsom fogja helyettesíteni és azt a fölvonást, ahol Ádám az *úrben* lebeg, egyszerűen a nézőtéren fogják eljátszani. Klasszikusabb úrt képzelni sem lehet.

Már építik. A kultuszminisztériumból értesülünk, hogy az új Nemzeti Színház építéséhez már hozzákezdtek. A leépítés

gyönyörűen halad. Még ebben a szezonban elkészül. Állítólag vele együtt a többi színház is *kész*.

LEGUJABB

Uj hivatal. Beavatott helyről nyert információk szerint a tanácsi ügyosztályok mellé külön leépítési ügyosztályt szerveznek. A hivatal részére új palotát építenek a Szabadság-téren, a teljesen leépített tőzsdepalota helyén.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Beteg. Ne is álmodjék arról, hogy valaha *fölépül*. — **Aggódo apa.** Legyen egészen nyugodt, a szanált tanterv alapján fiát az iskolában csak *épületes* dolgokra fogják tanítani. — **Építőmester.** Tegye le a vizsgát a leépítő-bizottság előtt. — **Tejzúrosás.** Jövője kormánybiztosítva van. — **Érdeklődő.** Hogyan volna megoldható a vízszabályozás kérdése a szanálás alapján? Egyszerű az egész. A Kisfaludy-Társaság ne tartson üléseket.

APRÓHIRDETÉS

BÁNYÁSZOK, akik a helyzetet kiaknázásához értenek, Smithnél jelentkezzenek.

ELVESZETT. Közállapotaikban elvesztettem a türelmemet. Becsületes megtaláló illő jutalomban részesül. **RIPKA FERENC**

CIRKUSZ

Ma utoljára lép föl Ripka erőművész, aki egy mozdulattal letöri a tejzúrosát. Azonkívül a tejes attrakció.

viccek szanálásán. Még se járja, hogy önkö csöppet sem takarékoskodnak az ötletekkel...

— Csak önre pazaroljuk, miszter...

— Feleljen kérdéseimre.

— Parancsoljon.

— Mije van?

— Jelenleg Smiszem van.

— És azonkívül?

— Hogyan méltóztatik ezt érteni?

— Mit találhatok én önben, amit leépíthetnék?

— Van egy aranyfogam.

— Azt kihúzzuk. Egyebe nincs?

— Ez az egyetlen, ami bennem érték.

— Beszéljen őszintén.

— Így görbüljek meg, főbiztos úr.

— Valamiről megfejtkezett.

— Miről?

— Ami önben van.

— Talán a vakbelem? Már nincs meg. Kiooperálták.

— No és a humora?

— Régen elvesztettem. Azóta lettem humorista.

— Ne tagadja! Olvasom a dolgait. Önben határozottan van humor. És ez az, amit én szanálni akarok...

Kétségbeesetten válaszoltam:

— Főbiztos úr, ön az egyetlen, aki azt meri állítani, hogy bennem humor van.

Igy lettem én szanálatra méltó.

DYMI

Heti röppentyűk

Annyi bizonyos, hogy Pest csodálatos város s talán nem is lenne érdemes itt döglődni, ha nap-nap után nem történének itt egészen extra dolgok, amelyek feledtetik a szegény nyomorgó pesti emberrel ezer bűjút-baját.

1. Nem a mese újjáéledése például az a kedves dolog, hogy a kis Ripka von Winkler fölébredt mély gázmérgezéséből s elcsodálkozott azon, hogy szegény pesti fogyasztó-kutya reá való vártában csontvázzá soványodott a fán, ameyre már előzőleg felkötötte magát?

2. Nem kedves dolog például, hogy a pesti tőzsdén az emberek a sikkasztó nagy meleg ellenére még mindig a lefödözeten szalámit gyömöszölik magukba?

Aztán nem mesébe illő, hogy az olyan részvénytársaságok is tönkremennek, melyek oly szolidan élnek, hogy vascsorára *tormays virslit* esznek?

3. Mit szólnak például önök ahhoz a Fővárosi Operett-színházba illő törvényszéki tárgyaláshoz, amelyen a vád-

lottak nem akarnak semmire sem emlékezni? Az a pár ember pedig, aki véletlenül ott összetalálkozott, — olyik randevúra ment, olyik sétálni ment a Jókai-térre — milyen csodás módon verődött össze a véletlen különös játéka folytán... Nahát ilyenek a sors találkozásai és most véletlenül verődtek össze ezen az ominózus törvényszéki tárgyaláson is.

4. Most már láthatjuk tisztán, hogy a szanalásnak nevezett levetkőztetési akció miféle körülményekkel jár: az embereknek általában nincs egy fillérjük sem, de az államnak, annak van... na igen, izé... egy pár milliárdos deficiteje.

5. A csongrádi vádottak közül az egyik — mint jelentik — a törvényszék előtt olyanféle vallomást tett, hogy senki sem bűnös közülük, csupán a csongorádi bíró lánya, a Mariska. Ennéfogva a csongrádi tetteseket föl kellett menteni, mert bebizonyosodott, hogy nem vettek részt a Fővárosi Operett-színház elleni merényletben. Utóbbiakat pedig azért kellett fölmenteni, mert nem vettek részt a csongrádi dolgokban.

6. Az időjárásra panaszkodnak sokan, pedig nincsen ok panaszra. Tartós melegnek örvendünk. Szén- és fakészleteink hiányában most már bizakodva tekintünk a forró tél elé, mert reméljük, hogy az idő, ha már bolond, egészen megbolondul s tél közepében is kánikula lesz. Ez fényes megoldás lenne, mert így nem akkor lenne meleg, amikor amúgy is meleg van, hanem akkor, amikor egyébként hideg lenne.

7. Szegény pesti ember te, aki elvesztetted kis pénzedet a tőzsdén, egész nap azon töröd a fejedet, hol lehetne valami csekély kis összeget sikkasztani? Nem tartod már olyan nagy szerencsétlenségnek, ha a rendőrségre kerülsz, hiszen a nagy Haim Zsáknak is otthona volt az pár óráig... Belopódozol a pénztárba s egy óvatatlan pillanatban belemarkolsz a Wertheim-szekrénybe... De, Uram segíts! nem találisz már ott pénzt, csak különböző nyugtákat szalámikról s egyéb csúnya, zálogba adott részvényekről... Mert szegény pesti ember, nemcsak te vagy kész, hanem a főnököd is maholnap teljesen kész lesz. **CARÁMY**

KÖZGAZDASÁGI KRÓNIKA

Castiglioni Kamilló több ezer kliense megrendült egészségi állapotának helyreállítása végett Olaszországba sibolta magát. Soronként fizetett híreket csak tiszta meggyőződésből közlünk. A tiszta meggyőződés tarifája kiadóhivatalunkban van kifüggesztve.

Szenzációs fuzió. A bécsi Depositénbank, mint értesülünk, a Tanítóbankkal egyesül. Elnökké Kopinits Jenőt sikerült elcsípnie. A részvények átvevői illő jutalomban részesülnek.

A nagy hosszra való tekintettel közgazdasági sajtónk újabb lendületet vett. Az elmúlt héten ez volt a piacon az egyetlen vétel.

Megörült. Nebbich Náthán a Rákóczi-úton kistájerolt egy cukorkaboltot, hogy bankirodát nyisson benne. Az elmerorvosok kongresszusának napirendjére tűzték a figyelésre méltó esetet.

Egy kontreminőr emlékkönyvébe

— Minden Jacques-nak megvan a maga foltja.

Ezüstevőkészletek speciális üzlete!

Ezentúl

az izléses, régóta bevált, dobozos „valódi Franck kávépótlék” az utánzott gyártmányoktól külsőleg abban különbözik, hogy címkéje barna-kék-fehér színekből van összeállítva, amelyen a jellegzetes ismertetőjelek, nevezetesen a „kávédaráló” és a „Franck” név feltűnően érvényre jutnak.

A „valódi Franck a kávédarálóval” közkedveltségét kiváló aromájának, izletességének, erejének és zamatoságának köszönheti.

Sírlámpa

Csatáznak a sötét szelek.
Bocsáss meg, ha bántottalak,
Bocsáss meg, ha szerettelek.

Sír a pusztuló világ.
Ha jó voltál, ha rossz voltál,
Fehér voltál: hóvirág.

A takaróm felhős égbolt.
Ha jó voltam, ha rossz voltam,
Egész szívem a tiéd volt.

Sír a föld és sír a csók.
A sikságok vak szeméből
Kiszakadnak a folyók.

Dörög a menny, villám ragyog,
Omlanak a hegyek, házak,
Csörömpölnek az ablakok.

Házak helyén sírhalom.
Szemem helyén ikerpaták,
Szívem helyén fájdalom.

Pusztulás és világvége.
Nincs jóremény lent a földön,
Nincs Jóisten fent az égbe'.

Üszkös, pusztá tájakon
Egy sírlámpa világít csak:
Az én nagy-nagy bánatom.

BRÓDY LÁSZLÓ

Kicsizési mánia

Lapzártakor kapjuk azt az értesítést,
hogy az egyik starunk hajlandó volna
a színház teljes bevételéért is föllépní.
Tettének oka ismeretlen. Azonna' meg-
figyelés alá vették. (Magyar Tévirati
Hiroda.)

A tenorista

— Nos, hogy tetszik a hangom,
igazgató úr?
— Nagyszerű! Ezzel a hanggal az
egész világot be fogja járni.
— Ugyebár?...
— No igen, mert egyetlen színház
sem fogja szerződtetni.

Nemzetközi verseny

Mindig első — a Szent István Porter-sör!

B-listás bankhivatalnok hosszúnapi sóhaja:

— Nú, és miben különbözik ez a nap a többi naptól?...

Hangszerek, gramofonok, hanglemez-
ujdonságok engedményes árban

Hangszer-otthon

Fekete Mihály hangszerkészítő-mesternél
Budapest, József-körút 9.

A Dob-uccában

— Te Móric, tegyél nekem egy nagy szívességet. Úss jól
pofon jobbról meg balról!
— Megbolondultál?
— Azt nem, de nagyon hosszú nekem ez a hosszúnapi és
már csillagokat szeretnék látni.

Metesportológiai hír

Értesülésünk szerint a Golf-áramlat Budapestre érkezett.
Ezt azonban kivételesen nem a zsidók csinálják. (Magyar
Tévirati Hiroda.)

**A tökéletes
poloska-irtás, festés
PAX-vállalatnál.**

Tel. 61-06
és 141-46

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Kéziratokat és rajzokat nem küld vissza a szerkesztőség.

A *Borsszem Jankó* jelen számát kedden, szeptember 30-án, zártuk le. — **K-r.** (Gyoma.) Köszönet. Talán sikerül a verbunkós. De azért a kosarak jöhetnek. — **sS.** Az ötlet jó, de túlságosan elnyújtotta. — **Csongrád.** Reméljük, az ottani zsidófalók is megtartják a hosszúnapot és nem esznek kösért. — **Milano.** Szervezkedjenek át! Titkárnak Tornai Rózsit ajánljuk. Van ő olyan spírítus director, a nagy Castiglioni. — **Tözsdei habitué.** Tévedni tetszik: „A szökött katona” nem egy Katona nevű tözsdebizományosról van elkeresztelve. — **Bs.** Itt közöljük alkalmi töprengését: Vajjon börtölnek-e a kormányfőtanácsosok? — **Szanált.** Nem tud megélni a fizetéséből? Csitt, ne árulja el, mert még külön éhhalálenségi adót fizet. — **Razzia.** Mért van úgy felháborodva? Hogy a rendőrség összefogdossa a hazárdjátékosokat? Csak akkor kiabáljon, ha a hazárd dámákat is összefogdossák. — **Szolnok.** Most

derült ki, milyen hibás a térkép. Szolnok sokkal, de sokkal közelebb van Csongrádhoz. — **Kutya.** Sarkalatos hibában szenved. — *Több levélről a jövő számban.*

Szerkesztik: **Molnár Jenő és Bér Dezső**

A szerkesztésért felelős: **Molnár Jenő**

Kiadótulajdonos: **Borsszem Jankó lapkiadó r.-t.**

Igazgató: **Szekeres Rudolf**

A sötéten fénylő kávébab

magában rejt a délszaki növények aromás illatát és a forró égőv gyógyító sugarait. A sötéten fénylő kávébab ételelixir. A bölcs arabs azonban csak valódi babkávét iszik, minden pótlék nélkül. „Cohuáh“-nak, magyarul „az erő“-nek nevezi a kávé.

Meinl Gyula r.-t.

— Látod, fiam, egy ilyen *Holzer*-kosztüm kéne nekem. Evvel szánálva lennék.

— Várj, kérlek, holnapig. Ha beüt egy üzletem, elsználom magamat.

Akinek nem mindegy

MIT TESZ A NYELVÉRE

az csak mindenütt a

SZENT ISTVÁN-CUKORKÁT

kérje, mert ezt valódi olajokkal, tiszta izekkel készítjük. Megismerhetők, hogy minden szem cukorkába a

SZENT ISTVÁN

szó van préselve.

Kőbányai

Polgári Serfőző és Szent István
Tápszerművek Részvénytársaság

Képrejtvény

Azok az előfizetőink, akik a rejtvényt helyesen fejtik meg, következő ajándékokban részesülnek:

1. négy darab „Mátra“-szinszappan,

2. 10 üveg Szent István duplamalátásör, a Polgári Serfőzde gyártmánya (házhoz szállítva),

3. egy nagy tábla Szerencsi csokoládé,

4. egy nagy doboz „Virág“-féle dessert.

5. egy nagy üveg „Oceán“ James,

6. egy doboz

7. egy üveg „Lysoform“,

8. egy darab P. Márkus Emília arcápoló szappan,
9. két pár Berson-gumisarkok (férfiaknak és nőknek),
10. egy nagy palack RAPIDOL folyékony fémtisztító szer,
11. a Borsszem Jankó egy évfolyama (1917—1922. évek),
12. Seiffensteiner Salamon adomái.

Helybeli előfizetőink az ajándékokat, illetve az utalványokat kiadóhivatalunkban vehetik át d. e. 9—2-ig, vidéki előfizetőink külön értesítés nélkül kapják meg.

A Borsszem Jankó 2957. (39.) számában közölt képrejtvény helyes megfejtése:

Egy húron pendül

Előfizetőink, akik a Borsszem Jankó multheti rejtvényt helyesen fejtették meg, a következő ajándékot kapják: 1. Imrey Jenő (Orosháza), akinek négy darab „Mátra“-szinszappant; 2. Roth Paula (Budapest, VI., Szondy-u. 11, I. 17), akinek tíz üveg Polgári Serfőzdei Szent István duplamalátásör; 3. Löwinger Jenő (Rákospalota), akinek egy nagy tábla Szerencsi csokoládét; 4. Günster Alfréd (Budapest, VI., Vasvári Pál-u. 3), akinek egy nagy doboz Virág-féle desszertet; 5. Szabó Zsigmond (Nyiregyháza), akinek egy nagy doboz „Oceán“ cukrozott gyümölcsöt; 6. Hirn Giza (Budapest, VIII., Népszínház-u. 27), akinek egy nagy doboz „Ovomaltine“ tápszert; 7. Bokk Jenő (Vámosgyörk), akinek egy üveg „Lysoform“-ot; 8. Keleti Ferenc (Salgótarján), akinek egy darab P. Márkus Emília-szappant; 9. Blau Jenő (Buda-

pest, VI., Podmaniczky-u. 3), akinek két pár Berson-gumisarkot; 10. Központi Olvasóegylet (Mezőtúr), amelynek egy nagy palack „RAPIDOL“ folyékony fémtisztító szert; 11. Dr. Pallay István (Budapest, V., Nádor-u. 30), akinek a Borsszem Jankó egy évfolyamát; 12. Ifj. dr. Damsa Valér (Budapest, VIII., Kender-u. 11), akinek a „Seiffensteiner Salamon adomái“-t küldi meg a kiadóhivatal.

Borsszem

Azt mondják, Franciaországban léhák és komolytalanok a házasságok. Furcsa, hiszen az egyke éppen azt bizonyítja, hogy a franciák komolyan fogják föl a házasságot és csöppet sem gyerekesek. (H. F.)

Önagysága nincs zavarban

Férj. — No hallod, ez mégis sok! Az a kis titkár csak úgy uk-muk-fuk megcsókolja hátul a nyakadat és te...

Feleség. — Kérlek, kérlek, te ismersz engem... és nagyon jól tudod, hogy sohasem veszem tudomásul, ami a hátam mögött történik.

KÖZGAZDASÁG

A Magyar Általános Hitelbank az Általános Forgalmi Bank r.-t. debreceni pénzügyintézettel szoros üzletbaráti kapcsolatot létesített.

Az „Ofa“ Holzindustrie A.-G. Zürich szept. hó 6-án tartotta meg az 1923/24. évi rendes közgyűlést Zürichben, melyen elhatározta, hogy részvé-

nyenkint 3 svájci frank osztalékot fizet. A 2. számú szelvények szept. hó 29-től kezdve váltatnak be Budapesten a Magyar Országos Központi Takarékpénztárnál, Wienben a Britisch-Osterr. Banknál, Zürichben Blankart & Cie bankháznál és Genfben a Comptoir d'Escompte de Genève bankháznál.

ELŐFIZETEK ÖNNEK a BORSSZEM JANKÓ-ra
negyedévre 500,000 korona névértékű elhasznált magyar bélyeg beküldése ellenében. **JÁSZAI BORISKA bélyegkereskedés**
Budapest, IV., Kossuth Lajos-ucca 6.

Legolcsóbb szórákozás!

A BORSSZEM JANKÓ híres régi évfolyamai megrendelhetők a kiadóhivatalban és a KULTURA könyvkereskedésében, VI., Teréz-körút 5. sz.

Az 1917. évf. ...	75000 kor.		Az 1920. évf. ...	75000 kor.
" 1918. " ...	75000 " "		" 1921. " ...	75000 " "
" 1919. " ...	75000 " "		" 1922. " ...	75000 " "

**Mi-i-i?
NEM HALLOM!**

**MOST HALLOM
mert EMERGÉ HANG-
VÉDŐT
HASZNÁLOK**

**KAPHATÓ
MINDEN DOHÁNYTÖZSDÉBEN**

**SZERELJEN TELEFONJÁRA
eredeti „EMERGÉ” hangvédőt!**

Az eredeti „Emergé” hangvédő a legfinomabb szivacskaucsukból készül.

Idegeit kiméli!

Minden külön zaj mellett, a legnagyobb
lármá közepette is nyugodtan telefonálhat.

Kellemes,

Hygienikus,

Hangvédő.

Kapható minden dohánytözsdeben. — Ára 15.000 korona.

**ABONYI ARTÚR MŰSZAKI KERESKEDELMI R.-T.
Budapest, V., Súlyom-utca 13. Telefon: 97-78, 169-57, 17-10.**

TELJES ÜZLETFELOSZLÁS-

ből az árút külföldön **BUDAPESTEN**
megvásároltam és
EDDIG NEM LÉTEZŐ

raglán, öltöny és gyermekruha-különlegességeket

míg a készlet tart, mélyen
leszállított árban adom el.

!! VÁROSI BUNDA szőrmével már..... 2 1/2 MILLIÓTÓL !!

Mindenkinek érdeke, hogy
kírákatalmat megtekintse.

SCHNUR HENRIK

VIII., Rákóczi-
út

15

Mindenkinek érdeke, hogy
kírákatalmat megtekintse.

**Az
OVOMALTINE**

**A
MINDENNAPI
ÉLET IZGALMÁBAN
KIMERÜLT, PÁRADT-SZERVEZET
ERŐSÍTŐJE**

Művészies képkeretek
Kézimunkák szakszerű keretezése
Váradi Bélánál, Budapest, Andrássy-út 43.

Kapható
minden jobb
cukorka-

és csemege-
kereskedés-
ben.

VIRÁG OSZKÁR
CUKORKA- ÉS CSOKOLÁDÉ-ÁRÚGYÁR R.-T.
BUDAPEST, VII., NEFELEJTS-UTCA 12.